TANAP DOĞALGAZ BORU HATTI AÇILIŞI

Tutku DİLAVER

Analist

Trans Anadolu Doğalgaz Boru hattı (TANAP), 12 Haziran 2018de Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Sırbistan Devlet Başkanı Aleksandar Vucic, Ukrayna Devlet Başkanı Petro Poroşenko ve KKTC Cumhurbaşkanı Mustafa Akıncının katılımları ile Eskişehir [1] gerçekleşen bir törende açılmıştır. [2] TANAP, Azaerbaycanın Şah Deniz-II bölgesini Trans-Adriyatik Boru hattı ile Avrupaya bağlayacak olan Güney Gaz Koridoru (GGK) projesinin üç ayağından birini oluşturmaktadır. Bu nedenle TANAPın açılması bölgesel enerji entegrasyonu projelerine başka bir katkı sağlamaktadır. Ayrıca, Türkiye ile Azerbaycan, Gürcistanla birlikte Doğu-Batı bağlantısını sağlama vizyonlarını ve kararlılıklarını da bir kez daha doğrulamışlardır. Nitekim TANAP projesi daha geniş bir perspektiften bakıldığında OBOR orta koridorunun tamamlayıcısı olarak görülebilir. Güney Kafkasyada bölgesel işbirliğinin hâlihazırda etkili ve verimli olduğunu göstermektedir.

TANAP, 29 Mayıs günü açılan aynı projenin Azerbaycan ayağı Güney Kafkasya Boru hattına (SCPX) bağlanmıştır. TANAPın da devreye girmesi ile birlikte ise geriye projenin son ayağı olan Trans Adriyatik Boru Hattının (TAP) tamamlanması kalmıştır. SCPX aracılığıyla, Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) ve Bakü- Tiflis- Erzurum (BTE) boru hatları TANAPa bağlanmıştır. Projenin diğer ortakları olan SOCAR, BOTAŞ ve BP arasında Türkiyenin payı %19dur.[3] TANAP ın tamamlanmasıyla birlikte, GGK projesinin tamamlanması için tek adım olarak geriye TAP kalmıştır. TAP faliyete geçtiğinde, GGK projesi çerçevesinde Şah Denizinden sağlanacak gazın 2020 yılında da Avrupaya ulaşması beklenmektedir.

Bu proje kapsamında ilk olarak TANAPtan geçecek doğalgazın 6 milyar metreküpünün Türkiyenin iç ihtiyaçları için kullanılması planlanmaktadır. Bu miktar Türkiyenin doğalgaz ihtiyacının %12si civarındadır. TAP tamamlandıktan sonra ise 10 milyar metreküp doğalgazın Avrupaya satışının gerçekleşebileceği öngörülmektedir.[4] Böylece Türkiyenin doğalgaz ithalatında Rus gazına olan bağımlılığı da azalacaktır. TAP tamamlandıktan sonra GGK aracılığı ile Avrupaya ulaşacak olan doğalgaz aşamalı olarak artırılması planlanmaktadır. 2023 yılında 23 milyar metreküp, 2026 yılında ise 31 milyar metreküp doğalgaz akışının gerçekleşmesi hedeflenmektedir.[5]

Hatırlanacağı üzere, 2004 yılında ortaya çıkan NABUCCO projesinin beklenen oranda siyasi ve finansal destek görmemişti. GGK projesi ise Azerbaycan ve Türkiye tarafından daha pragmatik ve reel değerler üzerine ortaya atılmıştı. Şahdeniz doğalgazının Avrupaya

ulaştırılması konusunda daha güvenilir bir alternatif olarak tasarlanmıştı. Özellikle, Ukrayna krizi ve Kırımın ilhakından sonra güvenilir enerji yollarına duyulan ihtiyacın artması TANAPa verilen uluslararası desteği de artırmıştı. Bu şartlar altında proje için ilk adım 24 Aralık 2011 tarihinde Türkiye ile Azerbaycan arasında imzalanan mutabakat zaptı ile olmuştu. 26 Haziran 2012de ise İstanbul'da imzalanan hükümetler arası anlaşma ile TANAP hayata geçirilmişti. 11,5 milyar dolara mal olması beklenen proje, toplamda 8 milyar dolara mal oldu.[6]

[1]Cumhurbaşkanı Erdoğan Tanap açılış Töreninde Konuştu, *Sabah*, 12 Haziran 2018. https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/06/12/son-dakika-haberi-cumhurbaskani-erdogan-tanap-acilis-toreninde-konustu

[2] Ibid.

[3] Ibid.

[4]Ibid.

[5] T.C. Dışişleri Bakanlığı, Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP) Projesinin Temel Atma Töreni Gerçekleşti, *T.C. Dışişleri Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi*, erişim: 12 Haziran 2018. http://www.mfa.gov.tr/trans-anadolu-dogal-gaz-boru-hatti-_tanap_-projesinin-temel-atma-toreni-gerceklesti.tr.mfa

[6] Socar, TANAP, *Socar Resmi İnternet Sitesi*, erişim: 12 Haziran 2018. http://socar.com.tr/tanap_aciliyor?gclid=EAIaIQobChMI4ra7v_nN2wIVl5AYCh3Z3gxSEAAYASAAEgLS6fD_BwE

Yazar Hakkında :

Tutku Dilaver, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler bölümünden 2015 yılında mezun olmuştur. 2020 yılında Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalına bağlı Kafkasya Çalışmaları Programında tezli yüksek lisansını tamamlamıştır. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

2017 Ağustos ayında Avrasya İncelemeleri Merkezinde (AVİM) başladığı 6 aylık uygulamalı eğitim programını tamamlamış, Misafir Araştırmacı olarak AVİM katılmıştır. 2019-2023 yılları arasında AVİM'de Analist olarak çalışmıştır.

Atıfta bulunmak için: DİLAVER, Tutku. 2026. "TANAP DOĞALGAZ BORU HATTI AÇILIŞI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2018 / 47. Haziran 18. Erişim Kasım 08, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/TANAP-DOGALGAZ-BORU-HATTI-ACILISI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır